

fælde, jeg omtaler i mit Ændringsforslag, og det er for saa vidt ganske naturligt, som begge Forslagene havde optaget de tidligere Kommissioners Forslag i saa Henseende. Deri stod der nemlig heller ikke noget om det, men det var, fordi de tidligere Kommissioner altid havde to Mænd i Retten, baade en Dommer og en Rets-skriver, og det er en Selvfølge, at naar der er baade en Dommer og en Retsskriver, ere Retsvidner overflødige. Der er ved de to Mænds Samvirken og Underskrift i Protokollen tilvejebragt en til Vished græn-sende Sandsynlighed for, at det, som staa-er i Protokollen, ogsaa er overensstemmende med, hvad der virkelig er passeret.

Det Forslag, vi nu have under Be-handling, omtaler altsaa ikke Retsvidner i Almindelighed, og Grunden dertil er vel en dobbelt. Dels har man vel noget mod Retsvidnerne, saaledes som vi nu bruge dem. Man finder, at de ikke gøre den Nytte, de skulde. Det er imidlertid ikke Lovens Skyld; thi der staaer intet Sted i Loven, at man til Retsvidner skal vælge gamle og affældige Folk, saaledes som Re-glen nu er, og naar man altsaa nu som Regel i Retten ser gamle og affældige Mænd som Retsvidner, saa er det slet ikke Lovens Skyld. Det er de kommunale Råds Skyld, som have valgt dem, og det kunde de jo lade være med. Den anden Grund, som det foreliggende Lovforslag har til at udelade det, er vel den, at alle Retsmøder som Regel skulle være offentlige. Imidlertid findes der nogle Bestemmelser i Loven om, at der skal bruges Retsvidner. Der findes i § 736 en Bestemmelse om, at naar Rets-handlinger for en Ret, som bestaar af en enkelt Dommer uden særlig Retsskriver, skulle foregaa for lukkede Døre, skal der være Retsvidne til Stede. Ligeledes efter § 777, naar der afgives Vidneforklaring uden for Domsforhandling og for en enkelt Dommer uden særlig Retsskriver; efter § 783 ved Besigtigelser, der foretages af en Undersøgelsesret for at kunne be-nyttes som Bevis under Domsforhandling; efter § 793, naar Syns- og Skønsmænd uden for Domsforhandling bekræfte deres Forsikring for en enkelt Dommer uden særlig Retsskriver; efter § 807 ved det første Gennemsyn af beslaglagte Papirer saavel som ved Aabning af Breve og andre lukkede Dokumenter, naar der ingen sær-lig Retsskriver er til Stede, og endelig ifølge § 814 ved Ransagninger. Alle disse Bestemmelser angaa jo Straffesager; men jeg mener, at ogsaa under borgerlige Sager vil det være heldigt at have Retsvidner til

Stede. Det vil ganske sikkert gaa saa-ledes, at kort efter at Loven er traadt i Kraft, vil der, naar borgerlige Sager komme for, hvorved der ikke er nogen særlig Sen-sation, ikke være noget Publikum til Stede, men kun de, der have med de paagældende Retssager at gøre. Nu bestemmes det jo ganske vist i § 184 for borgerlige Sagers Vedkommende, og i § 743 for Straffesagers Vedkommende, at Retsbogen skal afgive Bevis for, hvad der er foregaaet under Retsforhandlingen, og i § 743 siges det ud-trykkeligt, at Retsbogen skal afgive særligt Bevis for, hvorledes der er gaaet til Værks med Hensyn til Former, som efter Loven skulle iagttages, men der tilføjes i begge Paragraffer, at „Modbevis er ikke udeluk-keet“. Dette Modbevis vil det jo blive meget vanskeligt at føre, thi hvis det gaar, som jeg antager, at kun Parterne og de, som have med Retssagerne at gøre, ville være til Stede, vil der jo altid staa Paa-stand mod Paastand, og der vil jo ikke kunne være Tale om at føre et egentligt Modbevis. Ingen vil have nogen *særlig Pligt* til at lægge Mærke til, hvad der foregaar, og det Modbevis, som de to Pa-ragraffer forudsætte kunde føres, vil altsaa vanskelig blive ført. Jeg vilde derfor anse det for heldigt, om der var Retsvidner til Stede i det Tilfælde, jeg omtaler i mit Ændringsforslag, nemlig hvor der ikke er nogen særlig Retsskriver. Jeg beder spe-cielt bemærket, at de Retsvidner, jeg fore-slaar, ikke ere Retsvidner af den gamle Slags, men Retsvidner, der beskikkes efter § 736.

Jeg kommer nu til et Punkt, som jeg maa udvikle en lille Smule udførligere end de to sidste. Det er Ændringsforsla-gene Nr. 19 og 26, som jeg har stillet til §§ 46 og 51. I § 46 foreskrives det, at der *hvert Aar* skal vælges Mænd til at udføre Nævningehvervet, og i § 51 fore-skrives det, at det skal være *Kommunal-bestyrelserne*, som efter Forholdstal udvælge disse Mænd. Det er et Fremskridt fra det Lovforslag, som blev forelagt i Fjor, hvor der ikke var Tale om noget For-holdstal. Jeg tillod mig under Behand-lingen i Fjor at fremhæve netop dette, at det vilde være nødvendigt at faa en Be-stemmelse om Forholdstal ind, men jeg finder, at det ikke en Gang er tilstrække-ligt. Lad os en Gang betragte Forhol-dene, som de ere for Øjeblikket, og som de, hvis ingen Forandring ellers indtræ-der, ville blive, naar Loven træder i Kraft med de Bestemmelser, som den har. Lad os tage et Eksempel, som fremstiller For-